

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

Αρχαίο Ελληνικό Δράμα: Αισχύλος - Σοφοκλής

Ενότητα 10. Ο Αΐας του Σοφοκλή - Στίχοι 646 - 692 του Β΄ επεισοδίου

Ευφημία Καρακάντζα

Τμήμα Φιλολογίας

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά μαθήματα ΠΠ

1. Σκοποί ενότητας.....	3
2. Περιεχόμενα ενότητας	3
3. Στίχοι 646 - 692 του Β΄ επεισοδίου	4

1. Σκοποί ενότητας

Γλωσσικός και ιδεολογικός σχολιασμός των στίχων 646 - 692 της τραγωδίας *Αΐας* του Σοφοκλή.

2. Περιεχόμενα ενότητας

Γλωσσικές και ερμηνευτικές παρατηρήσεις στους στίχους 646 - 692.

3. Στίχοι 646 - 692 του Β΄ επεισοδίου ¹

(Α΄ στάσιμο)

Χορός (α΄ στροφή)

ὦ κλεινὰ Σαλαμῖς, σὺ μὲν που
ναίεις ἀλίπλακτος, εὐδαίμων,
πᾶσιν περίφαντος ἀεί·
ἐγὼ δ' ὁ τλάμων παλαιὸς ἀφ' οὗ χρόνος 600
ἴδαίᾳ μίμνων λειμώνι' ἔπαυλα μηνῶν
ἀνήριθμος αἰὲν εὐνῶμαι
χρόνω τρυχόμενος, 605
κακὰν ἐλπίδ' ἔχων
ἔτι μέ ποτ' ἀνύσειν
τὸν ἀπότροπον αἰῶδηλον Ἴαϊδαν.

Χορός (α΄ αντιστροφή)

καί μοι δυσθεράπτευτος Αἴας
ξύνεστιν ἔφεδρος, ὦ μοι μοι, 610
θεία μανία ξύναυλος·
ὄν ἐξεπέμψω πρὶν δὴ ποτε θουρίῳ
κρατοῦντ' ἐν Ἄρει· νῦν δ' αὖ φρενὸς οἰοβώτας
φίλοις μέγα πένθος ἠῦρηται. 615
τὰ πρὶν δ' ἔργα χεροῖν
μεγίστας ἀρετᾶς
ἄφιλα παρ' ἀφίλοις 620
ἔπεσ' ἔπεσε μελέοις Ἀτρείδαις.

¹ Στο παρόν αρχεῖο περιέχονται και οι στίχοι του α΄ στασίμου, οι υπόλοιποι του β΄ επεισοδίου, καθώς και οι στίχοι του β΄ στασίμου.

Χορός (β' στροφή)

ἦ που παλαιᾷ μὲν σύντροφος ἀμέρα,
λευκῶ δὲ γήρα μάτηρ νιν ὅταν νοσοῦντα 625

φρενομόρως ἀκούση,

αἴλινον αἴλινον

οὐδ' οἰκτρᾶς γόνον ὄρνιθος ἀηδοῦς

ἦσει δῦσμορος, ἀλλ' ὄξυτόνους μὲν ὤδας 630

θρηνήσει, χερόπλακτοι δ'

ἐν στέρνοισι πεσοῦνται

δοῦπτοι καὶ πολιᾶς ἄμυγμα χαίτας.

Χορός (β' αντιστροφή)

κρείσσων παρ' Ἄιδα κεύθων ὁ νοσῶν μάταν, 635

ὄς ἐκ πατρῶας ἦκων γενεᾶς ἄριστος

πολυπόνων Ἀχαιῶν,

οὐκέτι συντρόφοις

ὄργαῖς ἔμπεδος, ἀλλ' ἐκτὸς ὀμιλεῖ. 640

ὦ τλαῖμον πάτερ, οἶαν σε μένει πτυθέσθαι

παιδὸς δῦσφορον ἄταν,

ἂν οὔπω τις ἔθρεψεν

δίωι Αἰακιδᾶν ἄτερθε τοῦδε. 645

(Β' επεισόδιο)

Αἴας

ἄπανθ' ὁ μακρὸς κἀναρίθμητος χρόνος

φύει τ' ἄδηλα καὶ φανέντα κρύπτεται·

κούκ ἔστ' ἄελπτον οὐδέν, ἀλλ' ἀλίσκεται

χῶ δεινὸς ὄρκος χαί περισκελεῖς φρένες.

κάγω γάρ, ὃς τὰ δεινὰ ἐκαρτέρουν τότε, 650
βαφῆ σίδηρος ὡς ἐθελύνθην στόμα
πρὸς τῆσδε τῆς γυναικός· οἰκτίρω δὲ νιν
χήραν παρ' ἐχθροῖς παῖδά τ' ὄρφανὸν λιπεῖν.
ἀλλ' εἶμι πρὸς τε λουτρὰ καὶ παρακτίους
λειμώνας, ὡς ἂν λύμαθ' ἀγνίσας ἐμὰ 655
μῆνιν βαρεῖαν ἐξαλύξωμαι θεᾶς·
μολῶν τε χῶρον ἔνθ' ἂν ἀστιβῆ κίχῳ,
κρύψω τόδ' ἔγχος τοῦμόν, ἐχθιστὸν βελῶν,
γαίας ὀρύξας ἔνθα μή τις ὄψεται·
ἀλλ' αὐτὸ νῦξ Ἄιδης τε σωζόντων κάτω. 660
ἐγὼ γὰρ ἐξ οὗ χειρὶ τοῦτ' ἐδεξάμην
παρ' Ἑκτορος δῶρημα δυσμενεστάτου,
οὔπω τι κεδνὸν ἔσχον Ἀργείων πάρα.
ἀλλ' ἔστ' ἀληθῆς ἡ βροτῶν παροιμία,
ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα κούκ ὀνήσιμα. 665
τοιγὰρ τὸ λοιπὸν εἰσόμεσθα μὲν θεοῖς
εἶκειν, μαθησόμεσθα δ' Ἀτρείδας σέβειν.
ἄρχοντές εἰσιν, ὥσθ' ὑπεικτέον. τί μήν;
καὶ γὰρ τὰ δεινὰ καὶ τὰ καρτερώτατα
ἔτοιμ' ὑπείκει· τοῦτο μὲν νιφοστιβεῖς 670
χειμῶνες ἐκχωροῦσιν εὐκάρπῳ θέρει·
ἐξίσταται δὲ νυκτὸς αἰανῆς κύκλος
τῆ λευκοπώλῳ φέγγος ἡμέρᾳ φλέγειν·
δεινῶν τ' ἄημα πνευμάτων ἐκοίμισε
στένοντα πόντον· ἐν δ' ὁ παγκρατῆς ὕπνος 675
λύει πεδῆσας, οὐδ' αἰεὶ λαβῶν ἔχει.
ἡμεῖς δὲ πῶς οὐ γνωσόμεσθα σωφρονεῖν;
ἔγωγ'· ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως ὅτι

ὁ τ' ἐχθρὸς ἡμῖν ἐς τοσόνδ' ἐχθαρτέος,
 ὡς καὶ φιλήσων αὔθις, ἕς τε τὸν φίλον 680
 τοσαῦθ' ὑπουργῶν ὠφελεῖν βουλήσομαι,
 ὡς αἰὲν οὐ μενοῦντα· τοῖς πολλοῖσι γὰρ
 βροτῶν ἄπιστός ἐσθ' ἑταιρείας λιμήν.
 ἀλλ' ἀμφὶ μὲν τοῦτοισιν εὖ σχήσει· σὺ δὲ
 ἔσω θεοῖς ἐλθοῦσα διὰ τάχους, γύναι, 685
 εὐχου τελεῖσθαι τοῦμὸν ὧν ἐρᾷ κέαρ.
 ὑμεῖς δ', ἑταῖροι, ταῦτα τῆδέ μοι τάδε
 τιμᾶτε, Τεύκρω τ', ἦν μόλη, σημήνατε
 μέλειν μὲν ἡμῶν, εὐνοεῖν δ' ὑμῖν ἅμα.
 ἐγὼ γὰρ εἴμ' ἐκεῖσ' ὅποι πορευτέον· 690
 ὑμεῖς δ' ἂ φράζω δρᾶτε, καὶ τάχ' ἂν μ' ἴσως
 πύθοισθε, κεῖ νῦν δυστυχῶ, σεσωσμένον.

(Β' Στάσιμο)

Χορός

ἔφριξ' ἔρωτι, περιχαρῆς δ' ἀνεπτόμαν.
 ἰὼ ἰὼ Πὰν Πάν,
 ὦ Πὰν Πὰν ἀλίπλαγκτε, Κυλλανίας χιονοκτύπου 695
 πετραίας ἀπὸ δειράδος φάνηθ', ὦ
 θεῶν χοροποι' ἄναξ, ὅπως μοι
 Νύσια Κνώσι' ὀρχήματ' αὐτοδαῆ ξυνὼν ἰάψης· 700
 νῦν γὰρ ἐμοὶ μέλει χορεῦσαι.
 Ἰκαρίων δ' ὑπὲρ πελαγέων μολῶν ἄναξ Ἀπόλλων
 ὁ Δάλιος εὐγνωστος
 ἐμοὶ ξυνεῖη διὰ παντὸς εὐφρων. 705

Χορός

ἔλυσεν αἶνον ἄχος ἀπ' ὀμμάτων Ἴαρις.

ἰὼ ἰὼ, νῦν αὔ,

νῦν, ὦ Ζεῦ, πάρα λευκὸν εὐάμερον πελάσαι φάος

θοᾶν ὠκυάλων νεῶν, ὄτ' Αἴας 710

λαθίπυρος πάλιν, θεῶν δ' αὔ

πάνθ' ἄεθ' ἐξήγιστο εὐνομῖα σέβων μεγίστα.

πάνθ' ὁ μέγας χρόνος μαραίνει,

κοῦδ' ἄναυδατον φαίσοιμ' ἄν, εὔτε γ' ἐξ ἀέλπτων 715

Αἴας μετανεγνώσθη

θυμοῦ τ' Ἄτρείδαις μεγάλων τε νεικέων.

Σημειώματα

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Ευφημία Καρακάντζα. Αρχαίο Ελληνικό Δράμα: Αισχύλος – Σοφοκλής. Ενότητα 10. Ο Αΐας του Σοφοκλή - Στίχοι 646 - 692 του Β΄ επεισοδίου. Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/LIT1868/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

- Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:
- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

